

ETXEBIZITZAKO
BEHATOKIA

OBSERVATORIO
VASCO DE LA
VIVIENDA

ebaluazioa

2020

personak

JARRAIPEN-TXOSTENA: ETXEAN TRATU TXARRAK ETA SEXU-INDARKERIA JASATEN DITUZTEN EMAKUMEEI HARRERA HOBEA EGITEKO ERAKUNDEARTEKO II. AKORDIOA

ERAKUNDEA: INGURUMEN, LURRALDE PLANGINTZA ETA ETXEBIZITZA
SAILA

JARRAIPEN-URTEA: 2019

TXOSTENA ZER URTETAKOA: 2020

Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza Sailburuordetzak, bere jardun-arloan, genero-indarkeria desagerrarazteko burutu dituen lanak aurkeztuko ditugu txosten honetan; Erakundearteko II. akordioaren edukia zenbateraino mamitu den ikusi eta ebaluatu nahi dugu.

Akordioaren helburua, izan ere, Euskadin kontu hauetan tartean diren erakundeen arteko koordinazioa hobetzea da, genero-indarkeria jasaten duten emakumeei arreta hobea eman nahiaz. Erakundeok konpromisoa hartuta daukate **protokoloko edukiak hedatzeko, prestakuntza-planak prestatu eta martxan jartzeko, eta planak behar bezala aplikatuko direla ziurtatzeko beharrezko giza baliabideak, materialak eta teknikoak taxutzeko.**

Bi kapitulu ditu txostenak: aurrenekoan, etxebizitzaren arloan zer egin den zehatz azalduko dugu (zer baliabide ditugun eskura, eta zein esleitu dizkiegun biktimei) eta, bigarrengean, ekintza horiek baloratuko ditugu..

1. BURUTUTAKO EKINTZAK

1.1. EKINTZA POSITIBOKO NEURRIAK

Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuaren 2006ko urriaren 4ko Aginduak, genero-indarkeriaren biktima diren emakumeentzako etxebizitzaren arloko ekintza positiboko neurriei buruzkoak, ezarrita dauka bere aplikazio-eremukoak direla, genero-indarkeriaren aurka oso-osoko babes emateko neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoak 1. artikuluan adierazten duen bezala, honako emakume hauek: diskriminazioaren, desparekotasunaren eta gizonen emakumeekiko daukaten botere-harremanetik datorren indarkeriaren biktima diren emakumeak, indarkeria hori emakume horien ezkontideek edo ezkontide-ohiek edo emakume horiekin ezkontide-antzeko afektibitate-harremanak dituztenek edo izan dituztenek eragindakoa bada, elkarrekin bizi ala ez.

Agindu honek ekintza positiboko bi neurri dakartza genero-indarkeria pairatu duten emakumeei laguntzeko:

1. – Emakume horiek seme-alaba adingabeak ardurapean dituzten guraso bakarreko unitateen eta/edo genero-indarkeriaren biktimen **kupoetan sartzeari**, alokairu-erregimeneko esleipen-prozeduretan.

Etxebizitza, Herri Lan eta Garraioetako sailburuaren 2012ko urriaren 15eko Agindua indarrean sartu ondoren (etxebizitza-eskatzailen erregistroari eta babes ofizialeko etxebizitzak nahiz araubide autonomikoko zuzkidura-bizitokiak esleitzeko prozedurei buruzkoa), babes ofizialeko etxebizitzak eta zuzkidura-bizitokiak errentamendu-erregimenean esleitzeko, baremazio-prozesuak egiten dira.

Hala ere, abenduaren 26ko 210/2019 Dekretua indarrean jarri ondoren (kreditu-erakundearen eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren arteko finantza-lankidetzari buruzkoa, etxebizitzaren eta

lurzoruaren arloan jarduteko, eta etxebizitzaren arloko arauzko xedapenen aldaketei buruzkoa, 2020ko urtarrilaren 21ekoa), kupoen sistema ezarri da; hala, sustapen guztietan, berariaz kolektibo bati zuzendutako araubide autonomikoko zuzkidura-bizitokiaren sustapenetan izan ezik, etxebizitza-kupo jakin batzuk gordetzen dira hainbat kolektiboren beharrei erantzuteko, besteak beste, etxebizitza-premia berezia dutenen kupoa.

Genero-indarkeriaren biktimak diren emakumeak etxebizitza-premia bereziko eskatzailetzat hartzen dira.

2. – **Etxebizitza zuzenean esleitzea**, errentamendu-erregimenean, prozedura orokorrari izkin eginda. 2019ko urteari dagokionez, ekintza positiboko bi neurri horietako bakoitzari buruzko datuak jaso ditugu jarraian.

1. Genero-indarkeriaren biktimak direla egiaztatu duten emakumeak 2019an:

Etxebide zerbitzuak emandako datuen arabera, 2019ko abenduan, genero-indarkeriaren biktimak zirela egiaztatu zuten emakumeen **espedienteen kopurua** (hau da, alokairu-erregimeneko etxebizitzak esleitzeko prozeduretan eskatu duten udalerrri guztietan parte hartzen ari ziren espediente aktiboak) **952 izan zen guztira**: 222 Araban, 548 Bizkaian eta 182 Gipuzkoan.

Erosketaren kasuan, 2019ko abendurako genero-indarkeriaren biktimak direla egiaztatu duten eta erosketako etxebizitzaren esleipen-prozeduretan parte hartzen ari diren emakumeen espediente aktiboak 18 dira guztira: 4 Araban, 9 Bizkaian eta 5 Gipuzkoan.

Gainera, azpimarratu behar da genero-indarkeriaren biktimak diren emakumeei dagozkien espedienteak salbuetsi egin direla, oro har, honako baldintza hauek betetzetik:

- **Gutxieneko diru-sarreraren baldintza**, martxoaren 4ko 39/2008 Dekretuaren —babes publikoko etxebizitzaren araubide juridikoari eta etxebizitzaren eta lurzorua inguruko finantza-neurriei buruzkoa— 19.1 in fine artikuluan eta aurrez aipatu dugun 2006ko urriaren 4ko Aginduaren 7.3 artikuluan xedatutakoari jarraikiz.

Hala, aukera izango dute **eskatzaileen erregistroan alta emateko, aldez aurretik inolako diru-sarrerarik egiaztatu gabe**, hau da, 0 euro izanda ere.

- **Parte hartu nahi den edozein udalerritan erroldatuta egon beharraren baldintza**, genero-indarkeriaren biktimak diren emakumeentzat etxebizitza-arloko ekintza positiboko neurriei buruz aurrez aipatutako Aginduaren 7.3 artikuluan xedatutakoari jarraikiz.

Azkenik, esan behar dugu 2019an genero-indarkeriaren biktimak izan direla egiaztatu duten emakumeen 258 espediente berri izan direla alokairu-erregimeneko etxebizitzaren eskatzaile gisa, urtarrilaren 1etik abenduaren 31ra (70 Araban, 138 Bizkaian eta 50 Gipuzkoan), eta urtean zehar 232 baja izan zirela; horietatik 110 esleipen bidez banatu ziren, honela: 23 Araban, 59 Bizkaian eta 28 Gipuzkoan.

2. Alokairu-erregimeneko etxebizitzaren zuzeneko esleipenak (2019):

2019an 45 eskabide erregistratu dira zuzenean esleitzeko aukerak (2019an 35 eskabide aurkeztu ziren, eta 2018an eskatu eta 2019an ebatzi direnak, berriz, 10 izan dira). Horietatik, 31 onetsi eta 4 ezetsi dira, eta urtearen amaieran 10 geratu dira ebatzi gabe. Eskabideak honela banatuta daude lurralde historikoen arabera:

- Araban: 9 onetsita, 1 ezetsita eta 4 ebatzteko urtea amaitzean.
- Bizkaia: 17 onetsita, 3 ezetsita eta 5 ebatzteko urtea amaitzean
- Gipuzkoa: 5 onetsita, 0 ezetsita eta 1 ebatzteko urtea amaitzean.

2020. urtean, urtariletik maiatzaren 28ra, 12 etxebizitza esleitu dizkiegu zuzenean genero-indarkeriaren biktimak izan diren emakumeei (4 Araban, 7 Bizkaian eta 1 Gipuzkoan).

Gainera, bidea ireki dugu babes publikoko edo horren pareko etxebizitzetara joan daitezkeen nabarmen arriskuan zeuden 7 emakume.

Adierazi behar dugu 2019ko martxoaren 19an luzatu egin zitzaizkion babes publikoko 3 etxebizitzaren lagapena Bizkaiko Foru Aldundiari, genero-indarkeriaren biktimak diren emakumeak gizarteratzeko baliabide baterako.

Azkenik, adierazi nahi dugu, halaber, 2019ko martxoaren 15ean Emakunderi babes publikoko etxebizitza bat laga geniola, sexu-esplotaziorako salerosketaren biktimak diren emakume eta umeentzako larrialdiko baliabide bat sortzeko.

1.2. II. AKORDIOAN LOTUTA KONPROMISOAK

Arestian esan dugun bezala, Akordioaren helburua da Euskadin kontu hauetan tartean diren erakundeek arteko koordinazioa hobetzea, genero-indarkeria jasaten duten emakumeei arreta hobea eman nahiaz. Erakundeek konpromisoa hartuta daukate protokoloak edukiak hedatzeko, prestakuntza-planak prestatu eta martxan jartzeko, eta plan horiek behar bezala aplikatzeko direla ziurtatzeko beharrezko giza baliabideak, materialak eta teknikoak taxutzeko.

Horri dagokionez, II. Akordioaren eta jardura-protokoloaren edukia Sailburuordetzako pertsona guztien artean zabaltzeko, eta barne-mailako koordinazio-protokolo bat ezarri dugu.

Gainera, 2012. urteaz geroztik, bada zirkular bat genero-indarkeriaren biktimei leihatila ez den beste leku batean arreta egiteko aukera ematen duena, haien intimitatea errespetatzeko aldera.

Genero-indarkeriaren biktimak diren emakumeekin Etxebizitza Sailburuordetzak daukan eskumen-eremuaren barruan, eta aurreko urteetako prestakuntza-saioetan parte hartu duten pertsonen balorazioa eta proposamenak kontuan hartuta, planteamendua aldatu egin dugu eta 5 orduko hiru lan-tailer antolatu dira aurrean: bat Gasteizen (Lakuan), beste bat Donostian (Lurralde Ordezkaritzan) eta beste bat Bilbon (Lurralde Ordezkaritzan).

Tailer horietan Sortzen aholkularitzaren laguntza teknikoak izan dugu, eta tailerren dinamizatzailea Norma Vazquez izan da.

Lan-saioak Etxebizitza Sailburuordetzako, Alokabideko eta Visesako pertsona jakin batzuekin burutu ditugu, beren-beregi hautatuak haien lanak prozesu hauetan duen loturagatik:
Etxebideren erregistroan izena ematea etxebizitza errentamendurako eskatzen dutenentzat
Babes publikoko etxebizitzak edo antzekoak alokairuan esleitzea
Errentamendu-kontratua sinatzea eta kudeatzea.

Helburua izan da genero-indarkeriaren biktima bat tartean izan ditzaketen prozesu guztiak identifikatzea, egoeraren eta funtzionamenduaren diagnostiko txiki bat egitea eta aurrerantzean gauzak hobetzeko neurriak planteatzea.

Genero-indarkeriaren biktimen egoera aztertu dugu prozesu bakoitzean, eta arazo ohikoenak identifikatu eta hobetzeko proposamen batzuk elkarrekin aztertu ditugu.

Diagnostiko bat izateaz gain, elkarrekin sentsibilizatzeko eta parte-hartzaileei informazio gehiago emateko ere balio izan dute saioek.

Elkarlanaren ondorio, "Genero-indarkeriaren biktimadiren emakumeek etxebizitza-kontuetan dituzten berezitasunak" izeneko dokumentua prestatu dugu, aztertu ditugun prozesuak, identifikatu ditugun arazoak eta egoera hobetzeko planteatu ditugun proposamenak biltzeko.

Guztira 27 lagun etorri dira saioetara. Eta hona nolakoak ziren jatorrizko lurraldearen eta sexuaren arabera:

Herria	Emakumeak	Gizonak
Bilbao	8	1
Vitoria-Gasteiz	6	2
Donostia-San Sebastián	9	1

Lan-saioak prestatzeko eta ondorioen dokumentua idazteko, honako aurrekontua izan dugu: 5856,40€

Sailburuordetza honek aurrerantzean ere halako prestakuntza-saioak lantzen jarraitu nahi luke, genero-indarkeria errotik kentzeko ahalegina egiten jarraitzeko, beti gogoan hartuta berdintasun-faltatik datorrela indarkeria hori.

2. BALORAZIOA

Adostutako konpromisoen betetze-mailari buruz, balorazioa positiboa dugu, honako alderdi hauetan aurrera egiten ari garela uste baitugu:

- A. Badugu generoaren biktima diren emakumeentzako etxebizitza-garantia arautzen duen araudia, eta behar bezala aplikatzen ari da.

- B. Aurretik ere baziren koordinazio instituzionaleko egituretan parte hartzen ari gara, maila politikoan zein teknikoan.
- C. 2019an beste antolaketa-egitura batzuekin lankidetzan aritu gara egin zaizkigun eskakizunetan.

Hobetu beharreko alderdiak hauteman ditugu, eta aurreikusitako ekintzekin batera, 2020rako planifikatu ditugu:

- 1. Etxebizitza Sailburuordetzako eta hari atxikitako sozietateetako langileak prestatzea eta sentsibilizatzen jarraitzea.
- 2. Lehendik dauden koordinazio-egituretan aktiboki parte hartzen jarraitzea.
- 3. Dagoeneko badauden informazioa eta sistemak koordinatzea, estatistikak hedatzen eta informazioa erabiltzen saiatzeaz gain.
- 4. Hobekuntza-proposamenak egitea, jarraipena egiteko eta lortutako inpaktua nahiz programen, aginduen eta abarren eraginkortasuna egiaztatzeke